

РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Дипломная работа «Борисовы камни» как исторический источник» состоит из введения, трёх глав, заключения, списка использованной литературы (62 позиции) и иллюстративного приложения (Приложения А). Во Введении определена актуальность, цели и задачи дипломной работы. Глава 1 посвящена анализу истории обнаружения и изучения Борисовых камней. В ней также подробно рассматриваются методические аспекты работы. Глава 2 посвящена анализу палеографических особенностей нанесенных на Борисовы камни надписей и их интерпретации. В свою очередь, в Главе 3 Борисовы камни рассматриваются в контексте эпиграфических памятников древнерусского времени с территории Беларуси и определяется их функциональное предназначение. В Заключении содержатся основные выводы проведенного исследования. Приложение А содержит изображения Борисовых камней.

Актуальность темы исследования следует из поставленных задач и определяется недостаточной степенью проработки этого вопроса в отечественной историографии.

Объект исследования является письменность, которая понимается как культурно-исторический феномен, возникновение и развитие которого, а также распространение на территории Беларуси, подчинено определенным закономерностям. *Предмет исследования* – каменные эпиграфические памятники, известные в историографии под названием «Борисовы камни».

Цель исследования: изучение истории исследования функционально-семиотического значения Борисовых камней в системе эпиграфических памятников Беларуси эпохи Древней Руси.

Исходя из цели исследования, определяются его основные **задачи**:

- рассмотреть историю изучения Борисовых камней;
- определить время создания Борисовых камней и продолжительность существования традиции их изготовления;
- определить функциональное предназначение Борисовых камней и их место в комплексе эпиграфических и иконографических памятников Полоцкой земли XII–XIII вв.

Методика исследования включает традиционные методы работы с текстовыми источниками: анализ и критика данных, сравнительный анализ документов, типологический и стилистический анализ, а также методы работы с эпиграфическими источниками: стратиграфия надписей, палеографический анализ, сравнение надписей и т.д.

РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНАЙ ПРАЦЫ

Дыпломная праца «Барысавы камяні» як гістарычная крыніца» складаецца з уводзінаў, трох глаў, заключэння, спіса выкарыстанай літаратуры (62 пазіцыі) і ілюстратыўнага дадатка (Дадатак А). Ва ўводзінах вызначана актуальнасць, мэты і задачы дыпломнай працы. Глава 1 прысвечана аналізу гісторыі выяўлення і вывучэння Барысавых камянёў. У ёй таксама падрабязна разглядаюцца метадычныя аспекты працы. Глава 2 прысвечана аналізу палеаграфічных асаблівасцяў нанесеных на Барысавы камяні надпісаў і іх інтэрпрэтацыі. У сваю чаргу, у Главе 3 Барысавы камяні разглядаюцца ў кантэксце эпіграфічных помнікаў старажытнарускага часу з тэрыторыі Беларусі і вызначаецца іх функцыйнае прызначэнне. У Заключэнні ўтрымліваюцца асноўныя высновы праведзенага даследавання. Дадатак А утрымлівае выявы Барысавых камянёў.

Актуальнасць тэмы даследавання зыходзіць з пастаўленых аўтарам задач і азначаецца недастатковай ступенню прапрацоўкі гэтага пытання ў айчынай гістарыяграфіі.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца развіццё пісьменнасці, якая разумеецца як культурна - гістарычны феномен, ўзнікненне і развіццё якога, а таксама распаўсюджванне на тэрыторыі Беларусі, падпарадкавана пэўным заканамернасцям. *Прадмет даследавання* – каменныя эпіграфічныя помнікі, вядомыя ў гістарыяграфіі пад назвай «Барысавы камяні».

Мэта даследавання заключаецца ў вывучэнні гісторыі даследавання функцыянальна-семіятычнага значэння Барысавых камянёў у сістэме эпіграфічных помнікаў Беларусі эпохі Старажытнай Русі.

Зыходзячы з мэты даследавання, вызначаюцца яго асноўныя *задачи*:

- разгледзець гісторыю вывучэння Барысавых камянёў;
- вызначыць час стварэння Барысавых камянёў і працягласць існавання традыцыі іх вырабу;
- вызначыць функцыянальнае прызначэнне Барысавых камянёў і іх месца ў комплексе эпіграфічных і іканаграфічных помнікаў Полацкай зямлі XII–XIII стст.

Методыка даследавання ўключае традыцыйныя метады працы з тэкставымі крыніцамі: аналіз і крытыка дадзеных, параўнальны аналіз дакументаў, тыпалагічны і стылістычны аналіз, а таксама метады працы з эпіграфічнымі крыніцамі: стратыграфія надпісаў, палеаграфічным аналіз, параўнанне надпісаў і г.д.

SUMMARY OF THE THESIS

The degree work «Boris stones» as historical source» consists of introduction, three chapters, conclusion, list of resources used (62 items) and illustrative appendix (Appendix A). The relevance, aims and tasks of the degree work are determined in the introduction. Chapter 1 deals with the analysis of discovery and studying of Boris stones. It also covers in detail the methodic aspects of the work. Chapter 2 deals with the analysis of paleographic peculiarities of the inscriptions drawn on Boris stones and their interpretations. Chapter 3 examines Boris stones in the context of graphic relics of the Old Russian time from the territory of Belarus and determines their functional purpose. The conclusion includes the main results of the conducted research. Appendix A includes the images of Boris stones.

Background research follows from objectives and is determined by the degree of lack of study of the issue in the national historiography.

The object of the research is written language development in the context of evolution of spiritual culture of the population of Belarus in the medieval period. The subject of the research is the stone graphic relics known as Boris stones.

The purpose of the study: the study of the history of the study of functional-semiotic values Borisovs stones in the system of epigraphic monuments of Belarus of Ancient Russia.

Based on the objectives of the study, defines its main objectives:

- to consider the history of the study of Borisovs stones;
- to determine the time of creation Borisovs stones and the duration of the existence of the tradition of their manufacture;
- to determine the function Borisovs stones and their place in the complex epigraphic and iconographic monuments Polotsk region XII–XIII centuries.

Method of research includes traditional methods of working with textual sources: data analysis and criticism, comparative analysis of documents, typological and stylistic analysis, and methods of work with epigraphic sources: stratigraphy inscriptions paleographic analysis, comparison inscriptions, etc.